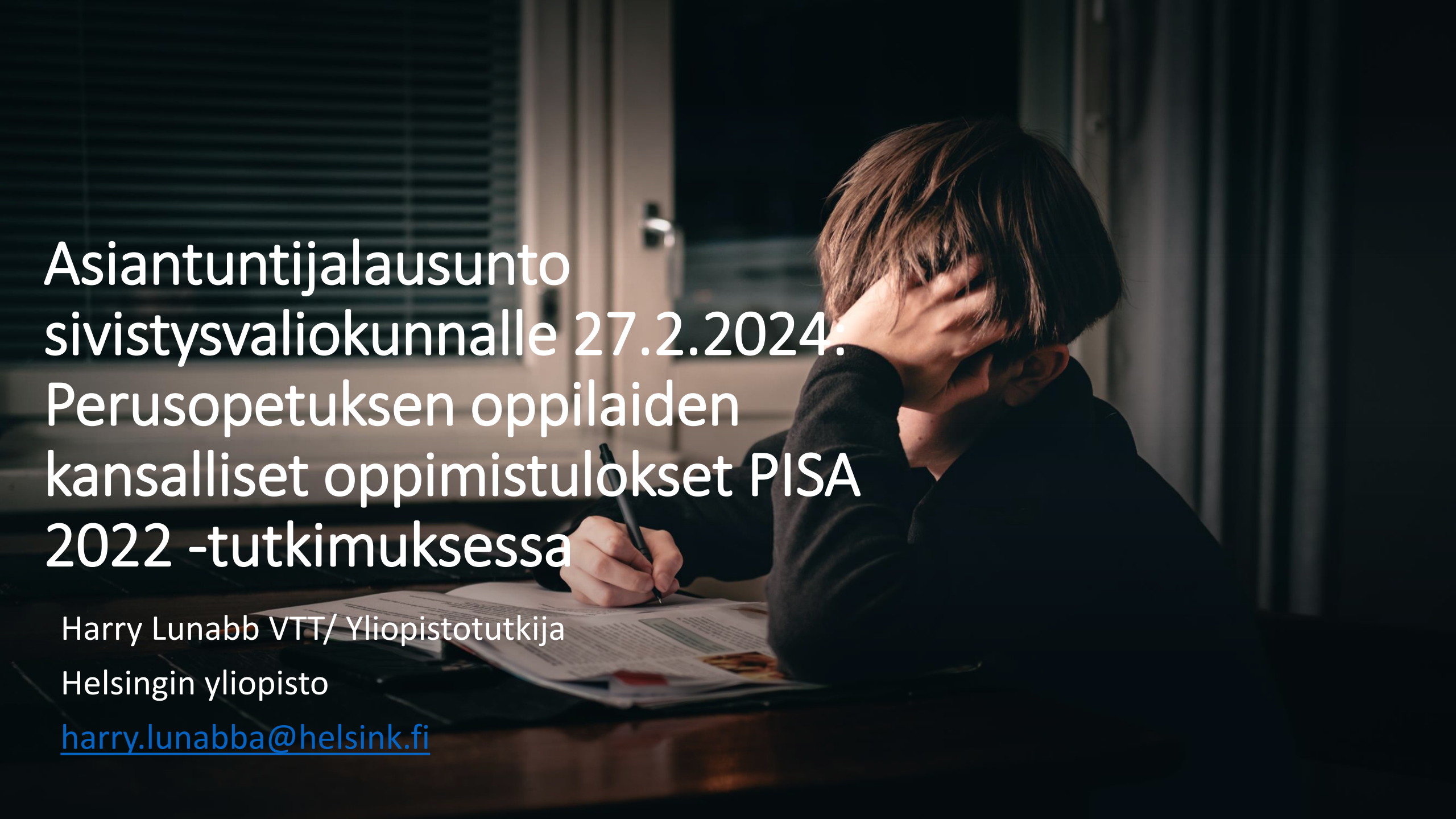

Asiantuntijalausunto sivistysvaliokunnalle 27.2.2024: Perusopetuksen oppilaiden kansalliset oppimistulokset PISA 2022 -tutkimuksessa

Harry Lunabb VTT/ Yliopistotutkija

Helsingin yliopisto

harry.lunabba@helsink.fi

Taustaa

- Olen tutustunut kansallisiin ja kansainvälisiin julkaisuhiin liittyen PISA 2022-tutkimukseen (Hiltunen ym 2023; Schleicher 2023; OECD 2023). Lausunnossani esitän pohdintoja ja päätelmiä tuloksista kolmella tasolla: 1) yleisesti, 2) liittyen sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja 3) opetusteknologiaan liittyvään keskusteluun.

- Omissa tutkimuksissani olen perehtynyt erityisesti poikien ja nuorten miesten hyvinvoinnin ja koulutuksen tutkimukseen, sekä eurooppalaisen koulutusjärjestelmän vertailevaan tutkimukseen.
- Olen suunnittelemassa tutkimushanketta liittyen opetusteknologian ja älylaitteiden käyttöön luokkahuoneissa, ja tähän liittyen olen perehtynyt myös digitaalista opetusta käsittelevään tutkimuskirjallisuuteen.

Yleisesti PISA 2022-tutkimuksesta

Kyse on luotettavasta ja laajasta kansainvälisestä tutkimuksesta, joka antaa parhaan olemassa olevan tiedon peruskoulutuksen kehityksestä.

Suomalaisten oppilaiden keskiarvo on hyvällä tasolla kaikilla PISA-tutkimuksen osa-alueilla ja tulosten perusteella voidaan katsoa, että suomessa on toistaiseksi hyvin toimiva ja kansainvälisissä vertailuissa tasa-arvoinen koulutusjärjestelmä.

Huomioitavaa kuitenkin on, että suomalaisten oppilaiden PISA-tulokset ovat laskeneet johdonmukaisesti vuodesta 2006 lähtien ja tulosten lasku on ollut edelliseen PISA-tutkimukseen verrattuna verrattain jyrkkää.

Tulosten johdonmukainen heikentyminen kolmen vuosikymmenen aikana sekä heikkojen osaajien ryhmän kasvu antaa aihetta pohtia keinoja muuttaa ja kehittää suomalaista koulutusjärjestelmää.

Sukupuolten tasa-arvo

- Suomalaisten tyttöjen tulokset ovat aikaisempina vuosina olleet merkillepantavan korkeat erityisesti lukutaidossa, mutta suomalaiset tytöt ovat myös monista muista maista poiketen pärjänneet poikia keskimääräisesti paremmin myös matematiikassa.

- Suomalainen koulutusjärjestelmä näyttäytyy uusimmassa PISA-vertailussa tasa-arvoisempana kuin aikaisemmin, mutta tätä kehitystä selittää valitettavasti tyttöjen keskiarvon lasku, joka on ollut jyrkempää kuin poikien tulosten lasku.
    - Poikien osaamisen taso ei siis ole nousut
    - vaan tyttöjen taso on laskenut lähemmäksi poikien tasoa.
- Osaamisen eriarvoistuminen suomalaisissa kouluissa näyttäytyy myös osaamistulosten kasvavana varianssina.
    - Varianssi opetustuloksissa kasvaa myös siitä huolimatta, että tyttöjen ja poikien erinomaisten osaajien ryhmät pienenevät.
    - Kehityksessä korostuu siis heikkojen osaajien ryhmien osaamiskuilu suhteessa muihin oppilaisiin.

Opetusteknologia ja oppiminen

Koulujen tulevaisuuden haasteena on edistää hallittua teknologisten välineiden integraatiota opetuksessa, samalla kuin tulisi osata minimoidaan digitaalisten laitteiden aiheuttamia häiriöitä

Tutkimustieto digitaalisten laitteiden ja opetusmenetelmien hyödyistä ja haitoista ovat toistaiseksi hyvin epävarmoja ja tutkimusten tulokset ovat keskenään ristiriitaisia (esim. Juuti ym. 2022; Beyens ym. 2020; Brooks 2015; Dienlin & Johannes 2022).

Opetusteknologian kehittämistä tulisi kuitenkin jatkaa, mutta keskeistä olisi, että kehittämistyö olisi johdonmukaista ja kokeiluihin liitettäisiin kunnianhimoista tutkimusta, jonka kautta voidaan tarkemmin arvioida teknologian, opetuksen järjestämisen ja oppimisen suhdetta.

Kiitos!

Lähteet

Beyens, I., Pouwels, J. L., van Driel, I. I., Keijsers, L., & Valkenburg, P. M. (2020). The effect of social media on well-being differs from adolescent to adolescent. *Scientific Reports*, *10*(1), 10763.

Brooks, S. (2015). Does personal social media usage affect efficiency and well-being?. *Computers in human behavior*, *46*, 26-37.

Dienlin, T., & Johannes, N. (2022). The impact of digital technology use on adolescent well-being. *Dialogues in clinical neuroscience*.

Juuti, K., Kervinen, A., & Loukomies, A. (2022). Quality over frequency in using digital technology: Measuring the experienced functional use. *Computers & Education*, *176*, 104361.

OECD (2023), *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education*, PISA, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/53f23881-en.

Ojala, H., Palmu, T., & Saarinen, J. (Eds.) (2009). *Sukupuoli ja toimijuus koulutuksessa*. Vastapaino.

Schelicher, Andreas (2023) PISA 2022: Insights and Interpretations OECD.

Hiltunen, Jenna & Ahonen, Arto & Hienonen, Ninja & Kauppinen, Heli &

Kotila, Jenni & Lehtola, Piia & Leino, Kaisa & Lintuvuori, Meri & Nissinen, Kari & Puhakka, Eija & Sirén, Marjo & Vainikainen, Mari-Pauliina & Vettenranta, Jouni. Pisa 2022 ensituloksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2023:49. Opetus- ja kulttuuriministeriö.